

Икономов от Търново. Прокурорът и защитникът не са допускани на заседанията на комисията, не им се предоставят и материалите по делата, за да ги проучат допълнително и да се подготвят, а са призовавани да изпълняват длъжността си единствено пред публичния съд.

Извънредният съд в Търново започва официално работа на 10 май 1976 г. Членовете на комисията използват първоначалните следствени протоколи, макар за никого да не е тайна, че по време на разпитите в Севлиево и Габрово обвиняемите са подложени на жестоки изтезания, под натиска на които те признават и подписват виновността си. За методите на следствените комисии, които естествено не са отбелязани в протоколите им, Ю. Тодоров в своите спомени пише: "Разследването им е било произведено в присъствието на 7-8 души турски чиновници, които с подписите и печатите си удостоверяваха истинността на показанията им. По този начин произведените следствия от формална страна бяха твърде редовни, ако човек ги погледне само на книга. Но всъщност те бяха снети под най-голямо насилие."³⁵ На основание на следствените протоколи следователите групират обвиняемите по степен на виновност и провеждат разпитите им - на тежко обвиняемите в присъствието на цялата комисия, а за обвинените в по-леки престъпления комисията се дели на секции. Поради големия брой подсъдими указанията на Високата порта изискват заловените да бъдат разследвани първо в окръжните съдилища, а към Извънредния съд да бъдат насочени само тези, за които е сигурно установено, че са участници във въстанието.

След детронирането на султан Абдул Азиз и възцаряването на Мурад V /18 май 1876/ пристига заповед да бъдат освободени затворените по заподозрение, под поръчителство да се освободят тези, на които виновността не е доказана, и тези, които са взели участие, но са заловени без оръжие и без да окажат съпротива и да останат да бъдат съдени с цялата строгост на закона само подстрекателите, главатарите и командирите на бунта. Това облекчава работата на комисията, чието последно заседание се провежда на 6 юли 1976 г. За близо двумесечната си работа Търновският извънреден съд издава 48 присъди - 22 смъртни и 26 различни срокове затвор. Всички осъдени преди да бъдат изпратени на заточение, са разхождани из улиците с табели, на които са изписани присъдите им.

След приключване дейността на Търновската комисия Али Шефик бей заедно със синовете си, които го съпровождат, и с главния следовател Бехмет ефенди заминават за Пловдив, за да помогнат на тамошната комисия. Останалите арестуваните, чиито дела не са приключени, са изпращани в Русе. В съответствие с изискванията на инструкцията Русенският извънреден съд не разглежда дела, по които вече има произнесена присъда, независимо от жалбите на осъдените за неспазване на процедурите.³⁶

Според доклад на Иван Иванов до Александър Нелидов от 21 юли 1876 г. съдебните заседания на Одринския извънреден съд носят характера на предварително подготвени публични зрелища, резултат от предварително сглобени административни съображения, а не на истинско следствие за свободно разглеждане на